

Konvensjonen om barnets rettigheter

Distr.: Generell
21. juni 2023

Original: Engelsk
Bare engelsk, fransk og spansk

Komiteen for barnets rettigheter

Liste over saker før framlegging av Norges sjuende periodiske rapport*

1. Konvensjonsparten bes framlegge den anmodede informasjonen nedenfor skriftlig (høyst 21 200 ord) innen 15. juni 2024. Tilsvarene bør ta hensyn til komiteens anbefalinger i de avsluttende merknadene til den kombinerte femte og sjette periodiske rapporten fra konvensjonsparten.¹ Komiteen kan ta opp alle forhold ved barns rettigheter fastsatt i konvensjonen og konvensjonens valgfrie protokoller under dialogen med konvensjonsparten.

I. Nye utviklingstrekk

2. Komiteen ber konvensjonsparten oppgi
  - a) informasjon om vedtak eller reform av lover, retningslinjer og programmer og andre typer tiltak som er iverksatt, for eksempel opprettelse eller reform av institusjoner, som er av betydning for gjennomføringen av konvensjonen, den valgfrie protokollen om barns involvering i væpnet konflikt og den valgfrie protokollen om salg av barn, barneprostitusjon og barnepornografi
  - b) informasjon om betydningen av tiltak som er iverksatt for å redusere de uønskede virkningene av koronapandemien (covid-19)
  - c) annen informasjon som konvensjonsparten anser som relevant, og som ikke er omfattet av svarene på spørsmålene nedenfor, herunder informasjon om hindringer og utfordringer
3. Komiteen ber også konvensjonsparten oppgi informasjon om hvordan en barnerettighetsbasert tilnærming integreres i planleggingen, gjennomføringen og overvåkingen av tiltak for å nå FNs bærekraftsmål, herunder med hensyn til barns deltakelse og datainnsamling, og hvordan slike tiltak fremmer realiseringen av barns rettigheter i henhold til konvensjonen og konvensjonens valgfrie protokoller.

II. Rettigheter etter konvensjonen og konvensjonens valgfrie protokoller

A. Generelle gjennomføringstiltak (art. 4, 42 og 44 nr. 6)

Lovgivning

4. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å
  - a) innarbeide konvensjonens bestemmelser i all nasjonal lovgivning som er relevant for barn, herunder velferdslovgivningen og forvaltningsloven, og sikre at den nye lovgivningen er i samsvar med konvensjonen

* Vedtatt av arbeidsgruppen som møttes før sesjonen 5. mai 2023.

¹ [CRC/C/NOR/CO/5-6](#).

- b) gjennomgå helselovgivningen for bedre å ivareta barns rettigheter, slik Stortinget har bedt om
- c) sikre at konsekvensvurderinger for barns rettigheter er en integrert del av utarbeidelsen av alle nye lover, forskrifter og retningslinjer som berører barn
- d) vurdere å ratifisere den valgfrie protokollen om en kommunikasjonsprosedyre

Helhetlig politikk, strategi og samordning

- 5. Vennligst oppgi informasjon om de tiltakene som er iverksatt for å
  - a) eliminere regionale forskjeller i tjenesteyting i lys av økt ansvar og selvstendighet hos lokale myndigheter for å sikre at tjenestene er av like høy kvalitet i hele konvensjonsparten, i tråd med komiteens tidligere anbefalinger²
  - b) sikre tverretattlig samordning av aktiviteter knyttet til gjennomføringen av konvensjonen, særlig på lokalt plan

Tildeling av ressurser

- 6. Vennligst beskriv de tiltakene som er iverksatt for å
  - a) tildele tilstrekkelige budsjettressurser for gjennomføringen av barns rettigheter på grunnlag av en helhetlig vurdering av barns budsjettbehov, særlig barn i vanskeligstilte situasjoner
  - b) sikre offentlighetens deltakelse, herunder barn, i utarbeidelsen av lokale og nasjonale budsjetter

Datainnsamling

- 7. Vennligst oppgi informasjon om
  - a) hindringer for å sikre at konvensjonspartens datainnsamlingsssystem gjør det mulig å samle inn data disaggregert etter etnisitet, i tråd med tidligere anbefalinger fra komiteen og andre traktatfestede organer³
  - b) tiltak som er iverksatt for å sikre tilstrekkelig analyse av situasjonen til barn som utsettes for kryssende former for diskriminering, herunder med hensyn til rettighetene til samiske barn i barnevernets omsorg, i fravær av data som er disaggregert etter etnisitet eller urfolksopprinnelse

Uavhengig overvåking

- 8. Vennligst oppgi informasjon om de tiltakene som er iverksatt for å
  - a) gjennomføre komiteens tidligere anbefalinger⁴ for å gi Barneombudet og/eller Norges institusjon for menneskerettigheter mandat til på en barnevennlig måte å motta, undersøke og behandle klager fra barn på at rettighetene deres er krenket
  - b) sikre at barn har tilgang til barnevennlige klagemekanismer, herunder informasjon om den utredningen Stortinget har bedt om i den forbindelse

Spredning, bevisstgjørende arbeid og opplæring

- 9. Vennligst oppgi informasjon om
  - a) opplæring for medlemmer av yrkesgrupper som arbeider for og med barn, herunder barnehagepersonell, helsepersonell, domstolsansatte, sosialarbeidere og politibetjenter, om barns rettigheter

---

² CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 5.

³ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 9; E/C.12/NOR/CO/6, pkt. 12 og 13; CERD/C/NOR/CO/23-24, pkt. 5 og 6; CEDAW/C/NOR/CO/9, pkt. 25 bokstav d og 39 bokstav c; CRPD/C/NOR/CO/1, pkt. 49 og 50 og CCPR/C/NOR/CO/7, pkt. 16 og 17.

⁴ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 8 og CRC/C/NOR/CO/4, pkt. 14.

b) bevisstgjøringsprogrammer for medlemmer av politiske organer og kommunale myndigheter og allmennheten om konvensjonen og konvensjonens valgfrie protokoller

Barns rettigheter og næringslivet

10. Vennligst beskriv hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre de rettslige forpliktelsene til foretak og deres datterforetak som driver virksomhet i eller forvaltes fra konvensjonspartens territorium, herunder foretak i fossilindustri, med hensyn til barns rettigheter i forhold til internasjonale og nasjonale standarder innenfor blant annet menneskerettigheter, miljø, helse og arbeidskraft.

B. Generelle prinsipper (art. 2, 3, 6 og 12)

Ikke-diskriminering

11. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

a) bekjempe og hindre uttrykk for rasisme og hatytringer mot samiske barn og barn som tilhører minoritetsgrupper, og styrke bevisstgjøringskampanjer som skal bekjempe diskriminering mot slike barn

b) behandle funnene fra Norges institusjon for menneskerettigheters nasjonale undersøkelse av 2022 om offentlige holdninger mot samer og de fem nasjonale minoritetsgruppene i konvensjonsparten

c) håndtere diskriminering som særlig jenter, asylsøker- og innvandrerbarn, barn med nedsatt funksjonsevne og lesbiske, homofile, biseksuelle og transkjønnede barn står overfor

d) vedta en handlingsplan for å fremme likestilling og forebygge etnisk diskriminering, i tråd med komiteens tidligere anbefalinger⁵

e) kartlegge de grunnleggende årsakene til kjønnsbasert diskriminering og vold, særlig med hensyn til jenter, og gjennomføre bevisstgjørende aktiviteter som skal luke ut kjønnsstereotyper

Barnets beste

12. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

a) fastsette klare kriterier og veiledning for å bestemme barnets beste for alle myndigheter som gjør vedtak som berører barn, for eksempel ved å integrere prinsippet i retningslinjene som regulerer utarbeidelsen av all politikk

b) sikre at barns rett til at hans eller hennes best skal være et grunnleggende hensyn, blir behørig innarbeidet og anvendt konsekvent i alle lovgivningsprosesser, forvaltningssaker og rettssaker og vedtak og i all politikk, alle programmer og alt internasjonalt samarbeid som er av relevans for og har innvirkning på barn, blant annet ved vedtak om innvandring, familiegjenforening, utvisning av foreldre som er utenlandske statsborgere og plassering av barn i fosterhjem

Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening

13. Vennligst beskriv de tiltakene som er iverksatt for å

a) sikre at det blir tatt tilbørlig hensyn til barns synspunkter og meninger i barneverns-, asyl-, utvisnings- og familiegjenforeningssaker

b) fremme meningsfull deltakelse for barn i samfunnet, på skolen og i lokale og nasjonale politiske prosesser og beslutninger som berører barn

⁵ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 12 og 29.

- c) sikre at det systematisk blir tatt hensyn til konklusjoner fra ungdomsråd og andre typer deltakelsesorganer i offentlige beslutninger
- d) sikre retten til å bli hørt for barn i vanskeligstilte situasjoner, herunder barn med nedsatt funksjonsevne, yngre barn og asylsøker-, flyktning- og innvandrerbarn, i beslutninger som berører dem
- e) gi veiledning, for eksempel gjennom et sett med nasjonale retningslinjer, og relevant opplæring til fagfolk som arbeider med og for barn for å sikre at barns synspunkter blir tillagt tilbørlig vekt i forvaltnings- og rettssaker

C. Sivile rettigheter og friheter (art. 7, 8 og 13–17)

Statsborgerskap

14. Vennligst oppgi informasjon om hvordan framgang har vært med å gjennomføre komiteens tidligere anbefalinger⁶ om å vedta en juridisk definisjon av statsløshet i tråd med internasjonale standarder og etablere virkemidler for å gjøre det enklere å erverve statsborgerskap for barn som ellers ville vært statsløse.

Rett til privatliv og tilgang til egnet informasjon

15. Vennligst oppgi informasjon om
- a) tiltak som er iverksatt for å beskytte retten til privatliv for barn i det digitale miljøet, og rettsmidler som er tilgjengelige for barn som har fått krenket sin rett til privatliv
  - b) reguleringer og retningslinjer for å beskytte barns rettigheter og sikkerhet i det digitale miljøet og for å beskytte dem mot skadelig innhold, nettrisiko og målrettet annonsering som ikke er alderstilpasset
  - c) programmer for å forbedre den digitale kompetansen hos barn, lærere, foreldre og omsorgspersoner, og for å beskytte barn mot skadelig informasjon og materiale

D. Vold mot barn (art. 19, 24 nr. 3, 28 nr. 2, 34, 37 nr. a og 39)

Tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff

16. Vennligst oppgi informasjon om
- a) retningslinjer og tiltak som er iverksatt for å sikre at barn i politiets varetekt, barnevernsinstitusjoner og psykiske helseinstitusjoner ikke utsettes for mishandling, herunder uforholdsmessig bruk av makt, isolasjon, tvang og «skjerming»
  - b) tilgjengeligheten av rettshjelp og barnevennlige og fortrolige klagemekanismer for barn som er blitt utsatt for slike former for mishandling
  - c) forskrifter om bruk av ransaking på stedet mot barn

Vold, herunder seksuell utnyttelse og overgrep

17. Vennligst oppgi informasjon om
- a) endringer i lovgivningen som er vedtatt for å styrke beskyttelsen for barn som er blitt utsatt for vold
  - b) tiltak som er iverksatt for å forebygge og bekjempe alle former for vold mot barn, herunder overgrep, forsømmelse, seksuell utnyttelse, grooming og vold på nettet
  - c) prosedyrer for obligatorisk rapportering av, tverretatlig inngripen i og etterforskning og påtale av voldssaker, herunder overgrep og seksuell utnyttelse, mot barn og tiltak for å forebygge at slike barn blir ofre på nytt, og sikre at de blir hørt

⁶ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 15.

d) tilgjengeligheten av barnevennlige og tverretatlige virkemidler og omfattende støtte, herunder psykiske helsetjenester og rehabilitering, for barn som er blitt utsatt for vold som er tilpasset barns behov, og eventuelle tiltak som er truffet for å følge opp evalueringen av *Statens barnehus* i 2021

e) beskyttelse av og støtte til barn som er særlig utsatt for seksuelle overgrep og seksuell utnyttelse, herunder barn som ikke har følge av en annen person, barn med nedsatt funksjonsevne, samiske barn og barn som tilhører minoritetsgrupper, herunder rombarn

f) kapasitetsbyggingsprogrammer for relevante fagfolk for å forebygge, rapportere og håndtere voldstilfeller, herunder seksuell utnyttelse, seksuelle overgrep og vold i hjemmet, som rammer barn

g) behandlingsprogrammer for barn som viser bekymringsfull seksuell atferd, herunder barn som har begått seksualforbrytelser

Skadelig praksis

18. Vennligst oppgi informasjon om

a) bevisstgjøringsprogrammer som skal forebygge barneekteskap og kjønnslemlestelse

b) støtte for barn som risikerer å bli eller er blitt utsatt for æresrelaterte straffbare handlinger, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

c) praksisen med hensyn til behandling av intersexbarn

E. Familiemiljø og alternativ omsorg (art. 5, 9–11, 18 nr. 1 og nr. 2, 20, 21, 25 og 27 nr. 4)

Familiemiljø

19. Vennligst oppgi informasjon om

a) bistand som kommuner og barnevernstjenesten yter til familier for å hindre separasjon, og tiltak som er iverksatt for å sikre kvaliteten og tilgangen på slike tjenester i alle kommuner

b) tiltak som er iverksatt for å sikre at barn av separerte foreldre opprettholder personlige relasjoner og direkte kontakt regelmessig med begge foreldrene, i samsvar med barnas beste

c) utviklingen av politikk og praksis når det gjelder barneverntiltak i rapporteringsperioden

Barn fratatt sitt familiemiljø, og adopsjon

20. Vennligst oppgi informasjon om

a) vurderinger av hvordan barnevernstjenesten treffer og gjennomfører vedtak om omsorgsovertakelse, besøk, adopsjon og gjenforening av barn med foreldre, med det for øye å sikre at slike vedtak er basert på barnets beste

b) tiltak som er iverksatt for å

i) sikre at barn plasseres i alternativ omsorg bare som en siste utvei, at slike vedtak er basert på barnets behov og beste og er underlagt tilstrekkelige beskyttelsestiltak, at søsken ikke blir atskilt, og at plasseringer gjennomgås med jevne mellomrom

ii) rette oppmerksomheten mot forskjeller mellom fylkene når det gjelder barn som er gjenstand for tiltak med alternativ omsorg og akutt plasseringer, og den uforholdsmessige hyppigheten av plassering av innvandrerbarn og barn som tilhører minoritetsgrupper, herunder rom- og romani-/taterbarn

- iii) sikre at beslutninger om å plassere barn med «alvorlige atferdsproblemer» i alternativ omsorg er i tråd med prinsippene i konvensjonen
  - iv) overvåke kvaliteten på den omsorgen som gis til barn på institusjon, og sikre at alle barn som er plassert i alternativ omsorg, mottar tverrfaglige vurderinger og hensiktsmessige tjenester, herunder helsetjenester, i tråd med det relevante vedtaket som ble gjort i Stortinget i 2022
  - v) sikre at barn i barnevernet har jevnlig kontakt med sine familier i tråd med anbefalingene fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
  - vi) forbedre tilgangen og kvaliteten på fosterhjem for barn, og hindre hyppige omplasseringer av barn i fosterhjem, i tråd med den strategien som ble lansert i 2022
- c) tidslinjen, resultatene og oppfølgingen for den planlagte kommisjonen som skal granske påstander om ulovlige adopsjoner fra utlandet, og tiltak som er iverksatt for å sikre at alle adopsjoner fra utlandet overholder konvensjonen, for å hindre ulovlige adopsjoner fra utlandet og for å tilby ofre rettsmidler og støtte
- d) politikk som skal støtte barn som er fordrevet fra Ukraina på grunn av Russlands væpnede angrep

Barn av innsatte foreldre

21. Vennligst beskriv de tiltakene som er iverksatt for å sikre at barn av innsatte foreldre får psykisk og sosial støtte, og at de opprettholder personlige relasjoner med foreldrene sine, herunder gjennom regelmessige besøk og kontakt.

F. Barn med nedsatt funksjonsevne (art. 23)

22. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å
- a) avskaffe forskjellene mellom kommuner når det gjelder tilbudet om helse- og støttetjenester for barn med nedsatt funksjonsevne, og sikre tilgang til slike tjenester for alle barn med nedsatt funksjonsevne, herunder barn som tilhører etniske minoritetsgrupper
  - b) forebygge institusjonalisering av barn med nedsatt funksjonsevne og sikre dem tilgang til familiebaserte og lokalt baserte tjenester, herunder avlastningstjenester
  - c) styrke spesialiserte psykiske helsetjenester for barn med nedsatt funksjonsevne, herunder barn med psykososiale funksjonsnedsettelse og barn i barnevernsinstitusjoner

G. Grunnleggende helse og velferd (art. 6, 18 nr. 3, 24, 26, 27 nr. 1–3 og 33)

Helse- og omsorgstjenester, psykisk helse og ungdomshelse

23. Vennligst oppgi informasjon om
- a) ressurser som er tildelt helsetjenester til barn, herunder psykiske helsetjenester, på grunnlag av kommunenes individuelle behov, i tråd med komiteens tidligere anbefalinger⁷
  - b) tiltak som er iverksatt for å sikre tilgangen på kvalifisert pediatrik helsepersonell i alle kommuner og for å få bukt med lange ventelister for barn
  - c) tilgang for barn med irregulær bostedsstatus og asylsøkerbarn til primærhelsetjenesten og psykiske helsetjenester
  - d) tiltak som er iverksatt for å gi barn med psykiske problemer tilgang til psykologisk og psykiatrisk kvalitetsomsorg i alle kommuner
  - e) tiltak som er iverksatt for å håndtere forekomsten av selvmord og annen selvskadende atferd, og årsakene til dette, herunder blant barn i mottak og lesbiske, homofile, biseksuelle og transkjønnede barn

⁷ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 24 og 26.

- f) rettslige virkemidler for å beskytte rettighetene til barn som er plassert i ufrivillig psykisk helsevern
- g) overvåking av ADHD-diagnoser blant barn, og tilgang på støtte fra spesialiser på psykisk helse
- h) tiltak som er iverksatt for å hindre rusmisbruk blant barn og sikre at barn har tilgang til hensiktsmessige helse- og støttetjenester, herunder tilgjengelig og ungdomsvennlig behandling for narkotika- og alkoholavhengighet

Klimaendringers påvirkning på barnets rettigheter

24. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

- a) redusere klimagassutslipp i tråd med konvensjonspartens internasjonale forpliktelser og vurdere konsekvensene av klimaendringer på barnets rettigheter i konvensjonspartens energipolitikk, herunder med hensyn til planer om å utvide olje- og gassutvinningen
- b) investere i alternativ energi og etablere tiltak for å beskytte barn, både i konvensjonsparten og i utlandet, mot de negative konsekvensene av fossile brensler
- c) sikre at det blir tatt hensyn til barns behov og synspunkter i utarbeidelsen og gjennomføringen av nasjonal politikk og programmer om klimaendringer og alternativ energi
- d) fremme barns bevissthet om og beredskap for klimaendringer
- e) sikre barns miljøhelse, herunder ved å beskytte dem mot eksponering for miljøgifter og høye nivåer av bly

Levestandard

25. Vennligst beskriv de tiltakene som er iverksatt for å

- a) sikre at barn i lavinntektshusholdninger drar nytte av politikk for å redusere fattigdom, og at barn deltar i utformingen av slik politikk
- b) vurdere virkningen av tiltak for å bekjempe fattigdom, herunder barnetrygd og ordninger med kommunal bolig
- c) sikre at det blir anvendt en barnerettighetsbasert tilnærming, herunder prinsippet om barnets beste, på gjennomføringen av politikk og programmer for å bekjempe fattigdom

H. Utdanning, fritid og kulturelle aktiviteter (art. 28–31)

Utdanning, herunder yrkesfaglig opplæring og veiledning

26. Vennligst oppgi informasjon om

- a) tidslinjen for å fullføre veikartet for universell utforming av alle skolebygninger i konvensjonsparten, og tiltak som er iverksatt for å sikre at alle barn med nedsatt funksjonsevne drar nytte av inkluderende opplæring, herunder gjennom spesialisert personale, rimelig innkvartering, undervisningsmaterieell tilpasset utdanningsbehovene til barn med nedsatt funksjonsevne og psykologisk studierådgivning
- b) tiltak som er iverksatt for å forbedre læringsutbytte og få bukt med stigende frafallstall, spesielt blant innvandrerbarn, barn som tilhører minoritetsgrupper, og barn i alternativ omsorg, og skolefravær eller «skolevegring» blant barn som er blitt utsatt for mobbing, barn med nedsatt funksjonsevne og barn med psykiske problemer, og sikre at slike barn får støtte for å fullføre utdanningen
- c) tilgang for asylsøkerbarn til utdanning i tidlig barndom og videregående opplæring

- d) tiltak som er iverksatt for å bekjempe vold i skoler, herunder mobbing, digital mobbing og digital vold, og diskriminering på grunn av rase, migrasjonsstatus, seksuell legning eller kjønnsidentitet i skolesammenheng
- e) lovfestede reguleringer for bruk av tvang av lærere og skolepersonell, etterforskning av påstander om overdreven bruk av tvang og opplæring for lærere i å takle forstyrrelser i skolen gjennom bruk av ikke-voldelige og barnesensitive metoder
- f) tiltak som er iverksatt for å forbedre kvaliteten på samiskspråklig opplæring, i tråd med anbefalingene fra Riksrevisjonen
- g) hvorvidt opplæring i menneskerettigheter er innlemmet i skolens læreplaner

Hvile, fritid, rekreasjon og kulturelle og kunstneriske aktiviteter

27. Vennligst oppdater komiteen om tiltak som er iverksatt for å garantere retten for barn med nedsatt funksjonsevne, barn fra vanskeligstilt sosioøkonomisk bakgrunn og barn fra etniske og religiøse minoritetsgrupper til å delta i alderstilpassede og tilgjengelige fritidsaktiviteter, idrett, kulturliv og kunst.

I. Spesielle beskyttelsestiltak (art. 22, 30, 32, 33, 35, 36, 37 bokstav b–d og 38–40)

Asylsøker-, flyktning- og innvandrerbarn, herunder enslige barn

28. Vennligst oppgi informasjon om
- a) tiltak som er iverksatt for å gjennomføre komiteens tidligere anbefalinger, herunder med hensyn til
    - i) sørge for at barn og deres familier plasseres i mottak i så kort tid som mulig
    - ii) forebygge frihetsberøvelse av barn på grunnlag av deres immigrasjonsstatus og utsending av barn og deres familier tilbake til land der det er fare for uopprettelig skade på barnet
    - iii) automatisk revurdere midlertidige oppholdstillatelser for enslige barn, utstedte oppholdstillatelser av lengre varighet og sikre at alle vedtak om oppholdstillatelser er basert på barnets beste
    - iv) sikre at enslige barn over 14 år får omsorg av god kvalitet
    - v) styrke undersøkelser av hvor savnede enslige barn er, og hindre slike forsvinninger fra mottak
  - b) vurderinger av hvordan barn påvirkes av at rimelighetskravet ble tatt ut av utlendingsloven i 2016
  - c) prosedyrer for aldersbestemmelse og anvendelse av slike prosedyrer hvis det er tvil om et barns alder

Barn som tilhører en minoritetsgruppe, og urfolksbarn

29. Vennligst oppdater komiteen om tiltak som er iverksatt for å
- a) bekjempe diskriminering, hatytringer og vold mot samiske barn og barn som tilhører minoritetsgrupper, herunder rom- og romani-/taterbarn
  - b) sikre at barn som tilhører urfolks- eller minoritetsgrupper, er klar over sine rettigheter etter konvensjonen, herunder samiske barns rett til samiskspråklig opplæring
  - c) sikre samiske barns rett på Fosenhalvøya til å nyte sin kultur etter høyesterettsdommen i 2021 om reindriftssamenes menneskerettigheter på halvøya

Menneskehandel

30. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

- a) harmonisere anvendelsen av definisjonen av menneskehandel i alle kommuner
- b) sikre identifisering, henvisning og hjemhenting av barn som er ofre for menneskehandel, herunder digital menneskehandel, og deres tilgang til støttetjenester, herunder tolketjenester

Rettspleie for barn

31. Vennligst oppgi informasjon om

a) lovgivnings- og forvaltningsmessige tiltak som er iverksatt for å sikre en barnevennlig rettspleie for barn som beskyldes for, anklages for eller finnes å ha begått et straffbart forhold, herunder gjennom barnevennlige straffesaker, juridisk representasjon i alle faser og barnevennlig informasjon om deres rettigheter

b) tiltak som er iverksatt for å hindre forsinkelser i, og sikre tverretattlig samarbeid for, effektiv bruk av ungdomsstraff for barn som er anklaget for å ha begått straffbare forhold, og for å utvide anvendelsen av det på for asylsøkerbarn

c) praksisen med forvaring for barn og unge som har begått straffbare forhold før de fylte 18 år, og framgang når det gjelder gjennomføringen av komiteens tidligere anbefaling⁸ om å avskaffe forvaring for barn

d) rettslige virkemidler for barn som gjennomgår psykiatriske vurderinger i straffesaker, og tiltak som er iverksatt for å sikre at rettspsykiatriske vurderinger av barn som er anklaget for å ha begått straffbare forhold, utføres av sakkyndige som har fått opplæring i barns særskilte behov og rettigheter

e) tiltak som er iverksatt for å sikre at barn ikke holdes sammen med voksne i tilfeller der frihetsberøvelse er uunngåelig

f) gjennomføring av de endringene som ble gjort i 2012 i straffegjennomføringsloven for å begrense bruken av isolasjon for barn

J. Valgfri protokoll om salg av barn, barneprositusjon og barnepornografi

32. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

a) kriminalisere alle former for salg av barn, i tråd med artikkel 2 og 3 i den valgfrie protokollen, og sikre at alle straffbare forhold straffes med hensiktsmessige strafferettslige sanksjoner

b) forebygge og få bukt med salg av barn på nett med sikte på seksuell utnyttelse og overgrep, herunder lovgivningstiltak om internettleverandørers plikter

c) fastsette ekstraterritorial jurisdiksjon over straffbare forhold som omfattes av den valgfrie protokollen uten kriteriet om dobbelt straffbarhet

d) sikre at barn som utsettes for seksuell utnyttelse i utlandet og i forbindelse med reiser og turisme, kan framsette krav etter skadeserstatningsloven

K. Valgfri protokoll om barns involvering i væpnet konflikt

33. Vennligst forklar de tiltakene som er iverksatt for å

a) heve minstealderen for frivillig deltakelse i Heimevernet til 18 år

b) bygge kapasitet for relevante fagfolk og drive offentlig bevisstgjøring om den valgfrie protokollen

⁸ CRC/C/NOR/CO/5-6, pkt. 35.

c) etablere en ordning for tidlig identifisering av flyktning-, asylsøker- og innvandrerbarn som kan ha blitt rekruttert eller brukt nuder fiendtligheter i utlandet, og sikre at de får fysisk og psykisk hjelp og blir integrert igjen i samfunnet

d) hjemtransportere barn som er statsborgere i konvensjonsparten fra leirer i Syria og integrere dem igjen i samfunnet

III. Statistiske opplysninger og data

34. Konvensjonspartens statistiske opplysninger og data bør omfatte perioden siden behandling av partens tidligere rapporter om gjennomføring av konvensjonen og konvensjonens valgfrie protokoller. Dataene skal disaggregeres etter alder, kjønn, etnisk opprinnelse, nasjonal opprinnelse, type funksjonsnedsettelse, geografisk sted og sosioøkonomisk status samt etter år eller annen relevant tidsramme.

35. Det anbefales å stille opp tabeller som angir tendenser i rapporteringsperioden, og det bør også gis forklaringer eller kommentarer til vesentlige endringer som har funnet sted i rapporteringsperioden.

A. Generelle gjennomføringstiltak (art. 4, 42 og 44 nr. 6)

36. Vennligst oppgi informasjon om budsjettlinjene for barn og sosiale sektorer, og oppgi hvilket beløp som er fordelt på hver budsjettlinje, og hvor stor andel det utgjør av samlet nasjonalbudsjett.

B. Generelle prinsipper (art. 2, 3, 6 og 12)

37. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om tilfeller av diskriminering som rammer barn, rettssaker som bringes inn for domstolene i henhold til lovgivning som regulerer ikke-diskriminering, og sanksjoner som ilegges gjerningspersoner.

C. Sivile rettigheter og friheter (art. 7, 8 og 13–17)

38. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om

- a) statløse barn
- b) IKT-relaterte brudd på barns rettigheter og saker som er etterforsket og påtalt

D. Vold mot barn (art. 19, 24 nr. 3, 28 nr. 2, 34, 37 nr. a og 39)

39. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om

a) barn som har vært utsatt for vold, herunder misbruk, forsømmelse og seksuell utnyttelse i og utenfor hjemmet, i skoler og i situasjoner med alternativ omsorg, de sakene som er rapportert til myndighetene, etterforsket og påtalt, og de sanksjonene som er ilagt gjerningspersoner, ytterligere disaggregert etter type straffbart forhold

b) barn som har hatt tilgang til beskyttelsestiltak og tverrfaglige tiltak for barn som er ofre for og vitner til vold

E. Familiemiljø og alternativ omsorg (art. 5, 9–11, 18 nr. 1 og nr. 2, 20, 21, 25 og 27 nr. 4)

40. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om

a) barn av separerte foreldre som ikke er i direkte kontakt med begge foreldrene, og årsakene til manglende kontakt med en forelder

- b) barn i barnevernsinstitusjoner og psykiatriske institusjoner, antallet av slike institusjoner og deres størrelse og oppholdets lengde
- c) barn som adopteres i Norge og fra utlandet

F. Barn med nedsatt funksjonsevne (art. 23)

41. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om
- a) barn med nedsatt funksjonsevne som mottar støttetjenester
  - b) barn med nedsatt funksjonsevne som bor sammen med familien
  - c) barn med nedsatt funksjonsevne som bor på institusjon og oppholdets lengde
  - d) barn med nedsatt funksjonsevne som går på vanlige skoler og særskoler
  - e) rapporterte tilfeller av vold og overgrep, herunder seksuell vold, begått mot barn med nedsatt funksjonsevne, antall etterforskninger og påtaler som er gjennomført, og dommene som er ilagt gjerningspersoner

G. Grunnleggende helse og velferd (art. 6, 18 nr. 3, 24, 26, 27 nr. 1–3 og 33)

42. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om
- a) barn som blir diagnostisert med en psykisk lidelse
  - b) barn som forsøkte å begå eller døde av selvmord
  - c) narkotikamisbruk blant barn
  - d) barn som lever under fattigdomsgrensen

H. Utdanning, fritid og kulturelle aktiviteter (art. 28–31)

43. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om
- a) frafall og fravær i videregående opplæring
  - b) mobbing, seksuell trakassering og vold i skoler

I. Spesielle beskyttelsestiltak (art. 22, 30, 32, 33, 35, 36, 37 bokstav b–d og 38–40)

44. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, og ytterligere disaggregert fordelt på hvorvidt barnet er fulgt av en annen person eller er enslig, om
- a) asylsøker- og flyktningbarn som har bosatt seg i konvensjonsparten
  - b) enslige barn i asylmottak, omsorgssentre og barnevernsinstitusjoner
  - c) barn som har forsvunnet fra asylmottak
45. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, og ytterligere disaggregert etter type rapportert lovbrudd, om
- a) rapporterte tilfeller av barn som er involvert i menneskehandel, og saker som har ført til sanksjoner, med informasjon om gjerningsmannens opprinnelsesland og type straffer som er ilagt
  - b) barn som har vært utsatt for menneskehandel, og som har fått tilgang til rehabiliteringsprogrammer
46. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, og ytterligere disaggregert etter type kriminalitet, om

- a) barn i varetekt og forvaringsanstalter og oppholdets lengde
- b) barn som henvises til alternativ konfliktløsning og soning av straff uten frihetsberøvelse
- c) forvaringsstraffer som er ilagt unge mennesker for straffbare forhold de har begått før de fylte 18
- d) barn som holdes i forvaring sammen med voksne

J. Valgfri protokoll om salg av barn, barneprositusjon og barnepornografi

47. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om
- a) tilfeller av salg av barn og seksuelt overgrepsmateriale for barn som er blitt anmeldt, etterforsket og påtalt, og som har ført til sanksjoner
  - b) barn som har vært utsatt for slike straffbare forhold, og som har fått rehabiliteringshjelp eller erstatning

K. Valgfri protokoll om barns involvering i væpnet konflikt

48. Vennligst oppgi data, disaggregert som beskrevet i pkt. 34 ovenfor, om
- a) asylsøker-, flyktning- og innvandrerbarn som kommer til konvensjonsparten fra områder der barn kan ha blitt rekruttert eller brukt under fiendtligheter
  - b) barn innenfor konvensjonspartens jurisdiksjon som har blitt rekruttert eller brukt i fiendtligheter i utlandet
-